
REKTOR

Finansdepartementet
fi.registrator@regeringskansliet.se

2016-09-28

Dnr C2016/522

Yttrande över Indelningskommitténs delbetänkande Regional Indelning – tre nya län – Fi2016/02568/K

Sammanfattning

Karlstads universitet har beretts möjlighet att besvara remissen ”Yttrande över Indelningskommitténs delbetänkande Regional Indelning – tre nya län”. Vi har valt att svara dels genom att använda den expertkunskap om kommunal styrning och demokratiutveckling som finns vid universitetet. Dels med ett inledande resonemang kring Karlstads universitet i en ny regionbildning.

Indelningskommittén föreslår att Sverige indelas i sex län och landsting. De fyra nordligaste länen föreslås bli sammanlagda i ett Norrlands län. Vidare att ett Svealands län skapas bestående av Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län. Slutligen föreslås att Västra Götalands och Värmlands län slås samman i ett Västra Götalands län. Dessa länsbildningar föreslås träda ikraft 1 januari 2018 medan indelningarna i landsting föreslås träda ikraft 1 januari 2019. Hela den nya läns- och landstingsindelningen föreslås träda ikraft 1 januari 2023.

Kommittén återkommer i sitt huvudbetänkande till övriga frågor såsom till exempel frågan om Hallands tillhörighet.

Karlstads universitet instämmer i att en regionindelingsreform bör genomföras. Det är inte självklart att det förslag som kommittén lägger om struktur för Västra Götaland och Svealand är den optimala. Förslaget är idag svagt demokratiskt förankrat och bör bli föremål för en långre politisk debatt och därför anstå att beslutas om till efter 2018 års val.

De direkta konsekvenserna för lärosätets verksamhet av att placeras i en ny regionindelning bedöms som mindre.

Karlstads universitet i en ny regionbildning

Karlstads universitet har ett nationellt uppdrag och verkar även på internationella såväl som regionala arenor. Sedan många år tillbaka har universitetet ett mycket väl fungerande samarbete med regionala offentliga institutioner, särskilt i Värmland, knutet till den så kallade

tredje uppgiften: att sprida kännedom om forskning och utvecklingsarbete och att samverka med det omgivande samhället. Engagemanget i detta är stort. För forskningssamverkan är den geografiska indelningen något mindre viktig; i det fallet formas projekt väsentligen efter andra premisser.

Som myndighet med geografisk placering i ett län som påtagligt berörs av en ny regionindelning har vi försökt att analysera hur vår verksamhet påverkas av förslaget. Vi konstaterar att delbetänkandet inte behandlar högskole- och universitetssektorns dimensionering och struktur och vårt utgångsläge är att det nationella uppdrag vi har att genomföra kommer vara oförändrat. Karlstads universitet tar således inte ställning i frågan om placering i en viss region. Nedan förs istället ett resonemang kring möjliga konsekvenser av förslaget i förhållande till vår verksamhet.

Samverkan

Utifrån våra uppdrag är det samverkansuppgiften som kanske mest uppenbart påverkas i en ny regionindelning. Självklart ger vår geografiska placering vissa samverkansstrukturer vars konstruktion kommer att förändras. Det sannolika i en ny regionindelning är att Karlstad inte kommer utgöra residensstad. I flera fall kommer dagens väl fungerande situation med god och nära tillgång till samverkan med offentliga organisationers ledningar, placerade i Karlstad, att upphöra. Samtidigt utgår vi från att dessa strukturer kommer att ersättas med andra i en ny större region.

Ett universitet lyfts ofta fram som en tillväxtmotor och central aktör för regional utveckling. Universitetets möjlighet att framgångsrikt delta i sådant utvecklingsarbete skulle kunna påverkas av i vilken region universitetet verkar. För Värmlands del har en placering i en nord/sydlig tillväxtkorridor mellan Oslo och Göteborg eller en väst/östlig mellan Oslo och Stockholm diskuterats. Konstellationer av samarbeten ser annorlunda ut liksom fokus i exempelvis näringslivsfrågor och utbildningsfrågor i de olika regionbildningsalternativen. Det framstår emellertid inte tydligt att det ena regionalalternativets sammansättning skulle passa vårt universitets verksamhet bättre än den andra.

Utbildning och forskning

Även för vår utbildning och forskning är det vanskligt att precisera konsekvenser till följd av tillhörighet i en större region. Vi har idag fler studenter med ett ursprung utanför Värmlands län än inom länet. Våra studenter kommer till stor del från Västra Götalandsregionen, men också från Mälardalsområdet. En viss regionindelning kan innebära att vår samverkan kring studentrekrytering, verksamhetsförlagd utbildning med flera studentrelaterade frågor möjligen mer naturligt styrs till offentliga strukturer i den region vi är lokaliserade i. Men vi ser vi inte att studentströmmar markant skulle påverkas. Vi vill också peka på att vi har en särskild roll i kompetensförsörjningen inom många branscher och yrkesgrupper i Värmlands län, men vi ser att den rollen kvarstår för arbetsmarknadsområdet oavsett om Värmland upphör som eget län.

Sett till såväl utbildning som forskning har Karlstads universitet historiska band till Göteborgs universitet, då lärosätet åren 1967-1977 var en universitetsfilial till detta lärosäte. Banden kvarstår idag i som väl fungerande samarbeten inom en rad ämnen, samtidigt som vår samverkan är betydligt bredare såväl nationellt som internationellt.

Den geografiska lokaliseringen är sällan den avgörande faktorn för vilken forskning som bedrivs vid Karlstads universitet. Nätverk och samarbeten utvecklas nationellt och internationellt varför den fysiska placeringen i en viss region inte bedöms som avgörande.

Sammanfattande bedömning för lärosätet

Vi gör den sammantagna bedömningen att konsekvenserna av delbetänkandets förslag inte är omfattande för Karlstads universitet. Däremot är vi fullt medvetna om att vi är geografiskt placerade i ett län för vars invånare frågan kan ha stor betydelse. Därför vill vi även utifrån ett perspektiv som myndighet verksam i Värmland understryka vikten att tillvarata de synpunkter som framförs senare i detta remissvar. Processen behöver vara förankrad och välgrundad hos de medborgare som berörs. Att aktuell forskning kan visa på att så inte är fallet bör uppmärksammas.

Särskilda synpunkter

Det finns starka skäl att genomföra en regionindelningsreform. Splittringen i den statliga organiseringen mellan olika myndigheter medför uppenbart samordningsproblem. Ett annat problem gäller skillnaderna i resurser och handlingsmöjligheter mellan storstadsregionerna och övriga. Av samordningsskäl finns klara fördelar med att läns- och landstingsindelningarna överensstämmer.

Däremot är det inte lika självklart hur regionindelningen bör gestaltas och, som en konsekvens av detta, hur tidsplanen för processen bör utformas för att tillgodose demokratiska krav. Det är uppenbart att beträffande till exempel synen på Värmlands regiontillhörighet finns klara skillnader mellan politiska partier i länet och i vissa fall även mellan olika delar av länet. De studier som genomförts av hur värmlänningarna ställer sig pekar mot att det förslag som nu läggs har svag anslutning. Många saknar uppfattning. Av de personer som anger en sådan är det främst alternativet att behålla Värmland som eget län som förordas, vilket framgår av den värmländska SOM-studien (2016). Det naturliga är att hela regionindelningsfrågan blir föremål för en ingående politisk debatt både nationellt och regionalt åtminstone fram till och med valet 2018 och att denna därefter avgörs som en samlad reform från och med 2023 och med val till de nya landstingen 2022.

Med det förfaringssätt som kommittén föreslår binder man upp strukturen innan denna är slutligt avgjord. Alternativa lösningar bör noggrant diskuteras.

I detta ärende har Thomas Blom beslutat efter föredragning av P-O Norell. Anne-Christine Larsson Ljung, universitetsdirektör och Amanda Green, studentkårens ordförande har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Thomas Blom

P-O Norell